JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
PEDRO CRUZ VILLALÓN
8 päivänä marraskuuta 2012 [1]

Asia C-275/11

GfBk Gesellschaft für Börsenkommunikation mbH
vastaan
Finanzamt Bayreuth

(Ennakkoratkaisupyyntö – Bundesfinanzhof (Saksa))

Verotus — Arvonlisävero — Direktiivi 77/388/ETY — 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohta — Erityisten sijoitusrahastojen hallinnoinnin vapauttaminen verosta — Direktiivi 85/611/ETY — Yhteissijoitusyritykset — Rahastoyhtiöt — Hallinnoinnin määritelmä — Vapautuksen soveltaminen ulkopuolisiin hallinnoijiin — ”Erityinen” toiminta, joka muodostaa ”kokonaisuutena arvioiden erillisen kokonaisuuden” — Luvattomien liiketoimien verollisuus — Verotuksen neutraalisuuden periaate

1. Onko ulkopuolisen henkilön rahastoyhtiölle antama arvopaperisijoittamista koskeva neuvontapalvelu rahastojen hallinnointia, jolloin voidaan soveltaa direktiivin 77/388/ETY [2] 13 artiklan B kohdassa säädettyä vapautusta? Tämä on tiivistettynä kysymys, jonka Bundesfinanzhof on esittänyt tässä ennakkoratkaisumenettelyssä.

2. Kun unionin tuomioistuin vastaa tähän kysymykseen, sillä on tilaisuus käsitellä vakiintunutta oikeuskäytäntöä, jonka mukaan direktiivin 77/388 [3] (jäljempänä kuudes direktiivi) 13 artiklan B kohdan mukaisia vapautuksia on sovellettava ulkopuolisen hallinnoijan palveluihin, jos ne muodostavat ”kokonaisuutena arvioiden erillisen kokonaisuuden”, jolla täytetään palvelun ”erityiset ja olennaiset tehtävät”, mutta tähän oikeuskäytäntöön liittyy hankaluuksia. Yleinen sanamuoto, jonka mukaisesti tämä oikeuskäytännön mukainen edellytys on muotoiltu, merkitsee sitä, että sen soveltaminen nyt käsiteltävän kaltaiseen asiaan edellyttää erityistä tulkinnallista panosta.

1 — Alkuperäinen kieli: espanja.

2 — Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17.5.1977 annettu kuudes neuvoston direktiivi 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1; jäljempänä kuudes direktiivi).

3 — Huomattakoon, että kuudes direktiivi on nyt käsiteltävässä asiassa ajallisesti sovellettava säädös. Siinä omaksutut päätelmät ovat kuitenkin täysin ulotettavissa tähän hetkeen, sillä yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annettu neuvoston direktiivi 2006/112/EY (EUVL L 347, s. 1), jolla kuudes direktiivi kumottiin, sisältää saman vapautuksen samassa sanamuodossa sen 135 artiklan 1 kohdan g alakohdassa.

I Asiaa koskeva lainsäädäntö

A *Unionin oikeus*

3. Kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohtaan sisältyy useita verovapautuksia, joista on tässä oikeudenkäynnissä korostettava seuraavia:

”Jäsenvaltioiden on vapautettava verosta jäljempänä luetellut liiketoimet edellytyksillä, joita ne asettavat vapautusten oikeaksi ja selkeäksi soveltamiseksi sekä veropetosten, veron kiertämisen ja muiden väärinkäytösten estämiseksi, – –

– –

d) seuraavat liiketoimet:

– –

3) liiketoimet, mukaan lukien välitys, jotka koskevat talletus- ja käyttötilejä, maksuja, tilisiirtoja, saamisia, shekkejä ja muita siirrettäviä asiakirjoja, lukuun ottamatta saamisten perimistä;

– –

5) liiketoimet, mukaan lukien välitys mutta lukuun ottamatta [hallinnointia] ja tallessapitoa, jotka koskevat osakkeita, yhtiö- ja yhteenliittymäosuuksia, obligaatioita ja muita arvopapereita, ei kuitenkaan

— tavaroiden hallintaan oikeuttavia asiakirjoja,

— 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja oikeuksia ja arvopapereita;

6) jäsenvaltioiden määrittelemien erityisten sijoitusrahastojen [hallinnointi];

– –”

4. Arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 85/611/ETY, siinä muodossa kuin se oli voimassa vuosina 1999–2002, 1 artiklan 2 ja 3 kohdassa määritellään kyseiset yritykset seuraavasti:

”2. Yhteissijoitusyrityksillä tarkoitetaan tässä direktiivissä, jollei 2 artiklasta muuta johdu, yrityksiä:

— joiden ainoana tarkoituksena on yleisöltä hankittujen varojen yhteinen sijoittaminen 19 artiklan 1 kohdassa mainittuihin siirtokelpoisiin arvopapereihin ja/tai muuhun helposti rahaksi muutettavaan rahoitusomaisuuteen ja jotka toimivat riskin hajauttamisen periaatteella, ja

— joiden osuudet on haltijan vaatimuksesta ostettava takaisin tai lunastettava suoraan tai välillisesti tämän yrityksen varoilla. Yhteissijoitusyrityksen toimenpide, jonka tarkoituksena on varmistaa, ettei sen osuuksien pörssiarvo poikkea merkittävästi niiden nettoarvosta, rinnastetaan takaisinostoon tai lunastukseen.

3. Tällainen yritys voidaan perustaa oikeudellisesti joko sopimusoikeudellisten säännösten (rahastoyhtiöiden hoidossa olevat sijoitusrahastot), trusteja koskevien säännösten (’unit trust’) tai yhtiöjärjestyksen (sijoitusyhtiöt) nojalla.”

5. Vuonna 2002 hyväksyttiin laaja direktiivin 85/611 muutos, jolla muutettiin rahastoyhtiöitä koskevaa sääntelyä perinpohjaisesti. [4] Tämän uudistuksen seurauksena liitteessä II määritellään sijoitusrahastojen ja sijoitusyhtiöiden ”hoidon” käsite ja esitetään useita esimerkkejä. Direktiivin 85/611 uudessa 5 artiklan 2 kohdassa viitataan nimenomaisesti kyseisessä liitteessä lueteltuihin tehtäviin, joita koskeva luettelo ei ole tyhjentävä, seuraavasti:

”Tätä direktiiviä sovellettaessa sijoitusrahastojen ja sijoitusyhtiöiden hoitamiseen kuuluvat myös liitteessä II luetellut tehtävät; luettelo ei ole tyhjentävä.”

6. Sen liitteen II sanamuoto on seuraava:

”Yhteiseen salkunhoitoon kuuluvat tehtävät

— Sijoitusten hoito.

— Hallinnoiminen:

  a) lakisääteiset ja rahastonhoitoon liittyvät kirjanpitopalvelut;

  b) asiakastiedustelut;

  c) arvonmääritys ja hinnoittelu, veroilmoitukset mukaan luettuina;

  d) säännösten noudattamisen seuranta;

  e) osuudenhaltijarekisterin ylläpito;

  f) tulojen jakaminen;

  g) osuuksien liikkeeseenlasku ja lunastaminen;

  h) sopimusten selvitystoiminta (osuustodistusten toimitus mukaan luettuna);

  i) tietojen kirjaaminen;

— Markkinointi.”

7. Vuoden 2002 uudistuksen seurauksena unionin lainsäätäjä otti direktiiviin 85/611 myös 5 g artiklan, jossa säädetään, että jäsenvaltio voi sallia rahastoyhtiön siirtävän yhden tai useamman omista tehtävistään kolmansille osapuolille, jos tietyt edellytykset täyttyvät. Tämän säännöksen mukaan on varmistettava, että tehtävien siirtäminen ei vaaranna rahastoyhtiön valvontaa ja että tehtävät hoidetaan asianmukaisesti.

II Tosiseikat

8. GfBk (Gesellschaft für Börsenkommunikation mbH) on saksalainen yritys, jonka toimialana on pörssitiedottaminen ja -neuvonta sekä muu neuvonta ja arvopaperikauppa.

4 — Siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 85/611/ETY muuttamisesta rahastoyhtiöiden ja yksinkertaistettujen tarjousesitteiden sääntelemiseksi 21.1.2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/107/EY (EYVL 2002, L 41, s. 20/34) ja arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 85/611/ETY muuttamisesta yhteissijoitusyritysten sijoitusten osalta 21.1.2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/108/EY (EYVL 2002, L 41, s. 35/42).

9. Eräs sijoitusrahastoja hoitava yhtiö (jäljempänä rahastoyhtiö) antoi vuonna 1999 GfBk:lle toimeksiannon. GfBk:n tehtävänä oli erityisesti neuvoa rahastoyhtiötä ”rahasto-omaisuuden hallinnoimisessa” sekä ”antaa rahasto-omaisuuden jatkuvaan seurantaan perustuen suosituksia rahaston omaisuuskohteiden ostamisesta ja myynnistä”. GfBk sitoutui niin ikään ”ottamaan huomioon riskien hajauttamisen periaatteen, laissa säädetyt sijoitusrajoitukset sekä sijoitusehdot”.

10. Asiakirja-aineistossa todetaan, että GfBk:n saama korvaus perustui sijoitusrahaston arvosta laskettuun prosenttiosuuteen.

11. GfBk antoi vuosina 1999–2002 rahastoyhtiölle arvopapereiden ostoa ja myyntiä koskevia suosituksia puhelimitse, telefaksilla ja internet-palvelimen kautta. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että GfBk ei antanut yksityiskohtaisia ohjeita vaan satunnaisia suosituksia, jotka rahastoyhtiö ohjasi tilausjärjestelmäänsä. Annetut suositukset tarkistettiin sen tutkimiseksi, ettei laissa säädettyjä sijoitusrajoituksia rikottu. Tarkistuksen jälkeen rahastoyhtiö pani suosituksen täytäntöön, toisinaan muutamien minuuttien kuluessa.

12. Saksan veroviranomaiset katsoivat tilivuosien 1999–2002 osalta, että GfBk:n suorittamat palvelut eivät olleet kuudennen kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa tarkoitettua erityisten sijoitusrahastojen hallinnointia. GfBk ei yhdy tähän tulkintaan vaan on riitauttanut asiaa koskevat päätökset ja saattanut asian oikeusteitse Bundesfinanzhofiin, joka on esittänyt nyt käsiteltävän ennakkoratkaisukysymyksen.

III Ennakkoratkaisukysymys ja asian käsittely unionin tuomioistuimessa

13. Unionin tuomioistuimen kirjaamoon toimitettiin 5.5.2011 Bundesfinanzhofin ennakkoratkaisupyyntö, joka oli laadittu kolmen mahdollisen vaihtoehtoisen vastauksen muotoon:

”Ovatko erityisen sijoitusrahaston ulkopuolisen hallinnoijan palvelut ainoastaan silloin riittävän erityisiä ja siten verosta vapautettuja, kun

a) hallinnoija suorittaa hallinnointia eikä ainoastaan neuvontaa tai kun

b) hallinnoijan palvelut eroavat luonteeltaan muista palveluista tässä säännöksessä kuvatun verovapaudelle luonteenomaisen erityispiirteen mukaisesti tai kun

c) hallinnoijan toimeksianto perustuu tehtävien siirtoon muutetun direktiivin 85/611/ETY 5 g artiklan nojalla?”

14. Kirjallisia huomautuksia ovat esittäneet GfBk, Saksan, Luxemburgin ja Kreikan hallitukset sekä komissio.

15. Suullisessa käsittelyssä, joka pidettiin 28.6.2012, esittivät näkemyksiään GfBk, Saksan liittotasavallan hallitus ja komissio.

IV Ennakkoratkaisukysymyksen arviointi

16. Vaikka Bundesfinanzhofin kysymys on esitetty vaihtoehtoisten ratkaisujen muodossa, tulkitsen sitä siten, että se koostuu pikemminkin kolmesta *vastaväitteestä*, joiden pitäisi estää kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdan mukaisen vapautuksen soveltaminen ulkopuolisen suorittamiin arvopaperisijoituksia koskeviin neuvonta- ja tietopalveluihin. Unionin tuomioistuinta pyydetään siten ottamaan huomioon jokainen vastaväite, jotta kyseistä säännöstä tulkittaisiin oikein.

A *Ensimmäinen vastaväite: käsitteen ”erityisten sijoitusrahastojen hallinnointi” soveltaminen ulkopuolisen suorittamiin sijoitusneuvonta- ja tietopalveluihin*

17. Bundesfinanzhof tiedustelee ensimmäisellä vastaväitteellään GfBk:n suorittaman palvelun luonnehdintaa ja konkreettisesti sen erityisyyttä, jotta sitä voitaisiin pitää ”erityisten sijoitusrahastojen hallintana” ja siten palveluna, joka on vapautettu verosta kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdan nojalla.

18. Todellinen tilanne ja ensimmäinen mielestäni asianmukainen huomio on se, että testi, jonka mukaisesti unionin tuomioistuin tutkii, kuuluuko ulkoistettu toiminta edellä mainitun vapautuksen piiriin, on monitahoinen. Kuten jo mainitsin tämän ratkaisuehdotuksen alussa, tähän asiaan liittyvä vaikeus on näet sen oikeuskäytännössä omaksutun edellytyksen soveltamisessa, jota sovelletaan ulkoistettuihin palveluihin ja jonka nojalla niiden on muodostettava ”kokonaisuutena arvioiden erillinen kokonaisuus”, jolla täytetään rahastojen hoidon ”erityiset ja olennaiset tehtävät”, jotta ne voivat saada arvonlisäverovapautuksen.

19. Kaikki väliintulijat ovat esittäneet tästä lausumiaan ja antaneet toisistaan poikkeavia vastauksia. Yhtäältä Saksan ja Kreikan hallitukset ja komissio väittävät, että GfBk:n suorittama neuvonta- ja tietopalvelu ei olisi riittävän erityinen eikä riittävän erillinen. Toisaalta GfBk ja Luxemburgin hallitus puolustavat palvelun erityisyyttä ja kokonaisvaltaisuutta ja katsovat, että vapautus koskee sitä. Ensin mainitun vastauksen tueksi esitetään lähinnä, että rahastoyhtiö on viime kädessä vastuussa päätöksenteosta ja on myös oikeudellisessa vastuussa. Samoin vedotaan siihen, että GfBk:n esittämät osto- ja myyntisuositukset ovat pelkkiä ehdotuksia, jotka rahastoyhtiö voi vapaasti hylätä. GfBk ja Luxemburgin hallitus puolestaan vetoavat asiassa Abbey National annettuun tuomioon,[5] jossa hyväksyttiin tiettyjen ulkopuolisten suorittamien palvelujen sisällyttäminen kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa säädetyn vapautuksen soveltamisalaan.

20. Tähän kysymykseen vastaamiseksi on erityisen välttämätöntä nojautua ensisijaisesti unionin tuomioistuimen asiaa koskevaan oikeuskäytäntöön ja aivan erityisesti asiassa Abbey National annettuun tuomioon, jota kaikki menettelyn osapuolet ovat laajasti siteeranneet tässä ennakkoratkaisumenettelyssä.

1. Asiassa Abbey National annettu tuomio

21. Asiassa Abbey National annetussa tuomiossa ratkaistiin ennakkoratkaisukysymys, joka liittyi palveluihin, joita ulkopuolinen suoritti sijoitusyhtiölle ja jotka sisälsivät muun muassa tuottojen ja rahasto-osuuksien tai -osakkeiden hintojen laskennan, varojen arvioinnin, kirjanpidon, tuottojen jakamiseksi tarvittavien ilmoitusten laatimisen, tietojen ja dokumenttien toimittamisen säännöllisin väliajoin julkaistavia tilinpäätöksiä, veroilmoituksia, tilastoja ja arvonlisäveroilmoituksia varten sekä tuottoennusteiden laatimisen.[6] Tuomiossa vahvistettiin, että tämä palvelujen kirjo, jonka unionin tuomioistuin kokosi otsikon ”hallinnointi- ja kirjanpitopalvelut” alle,[7] ”lähtökohtaisesti” kuului kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdan soveltamisalaan.[8]

22. Tehdessään tämän päätelmän unionin tuomioistuin esitti monia perusteluja, jotka ovat laajennettavissa koskemaan myös nyt käsiteltävää asiaa, kuten jäljempänä osoitan.

5 — Asia C-169/04, Abbey National, tuomio 4.5.2006 (Kok., s. I-4027, 63 kohta).

6 — Ks. asia Abbey National, tuomion 26 kohta.

7 — Em. asia Abbey National, tuomion 66 kohta.

8 — Em. asia Abbey National, tuomion 69 kohta.

23. Asiassa Abbey National annetun tuomion kohteena oli ensinnäkin kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa säädetyn vapautuksen tavoite ”helpottaa piensijoittajien sijoitusyritysten avulla tapahtuvaa arvopaperisijoittamista”. [9] Vapautuksella pyritään näin ollen varmistamaan, että yhteinen arvonlisäverojärjestelmä olisi verotuksellisesti neutraali tilanteissa, joissa on valittava, tehdäänkö sijoitus suorana sijoituksena arvopapereihin vai yhteissijoitusyrityksen välityksellä. [10]

24. Kyseisessä tuomiossa korostetaan toiseksi, että kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa tarkoitettu sijoitusrahastojen hallinnointi ei kata vain varsinaista salkunhoitoa vaan siihen kuuluvat myös yhteissijoitusyritysten hallintoon kuuluvat toiminnot. [11] Jotta kyettäisiin määrittämään, mitkä hallintopalvelut ovat riittävän erityisiä, jotta ne kuuluisivat hallinnoinnin käsitteen piiriin nimenomaan kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdan merkityksessä, yhteisöjen tuomioistuin tukeutuu direktiivin 85/611 liitteeseen II. Sen mielestä liitteessä ”todetaan” kohdassa ”Hallinnoiminen”, että tämäntyyppiset palvelut ovat riittävän erityisiä verovapautuksen kannalta.

25. Tuomiossa hylätään kolmanneksi se, että tämän hallinnoimisen pitäisi kuulua vain konkreettisen oikeussubjektin tehtäväksi. Tuomiossa korostetaan päinvastoin nimenomaisesti, että kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa säädetty sijoitusrahastojen hallinnointi määritellään ”tarjottujen palvelujen luonteen *eikä palvelujen tarjoajan tai vastaanottajan avulla*”. [12] Näin ollen sen mukaisesti kuin yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut aikaisemmissa edellä mainitussa 13 artiklan B kohdan d alakohdassa säädettyihin muihin vapautuksiin liittyvissä asioissa, [13] mikään ei sulje pois sitä, että hallinnointi jakautuu eri palveluihin, eikä mikään estä sitä, että ulkopuolinen toimija tarjoaa joitain niistä. [14]

26. Tuomiossa viitataan lopuksi kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohtaan liittyvään aikaisempaan oikeuskäytäntöön ja muistutetaan, että ulkopuolisen hallinnoijan suorittamien palvelujen on joka tapauksessa ”kokonaisuutena arvioiden muodostettava sellainen erillinen kokonaisuus, jolla täytetään tässä samassa 6 alakohdassa kuvatun palvelun [eli sijoitusrahaston hallinnoinnin] erityiset ja olennaiset tehtävät”.

27. Tätä perustetta ei kehitelty tarkemmin asiassa Abbey National annetussa tuomiossa eikä muissakaan kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan vapautuksiin liittyvissä päätöksissä. Niistä on kuitenkin johdettava joitain kriteerejä sen ratkaisun perusteella, jonka unionin tuomioistuin teki kussakin tapauksessa. Näissä kriteereissä näkyy erityisyyden ja erillisyyden teorian hieman täsmällisempi sisältö, ja ne ovat seuraavat: ulkopuolisen suorittamalla toiminnalla on oltava luontainen yhteys palveluun, jonka rahasto- tai sijoitusyhtiö suorittaa, ja sen sisällön on oltava huomattavan itsenäinen. Samoin ulkoistetun palvelun on oltava jatkuvaa tai ainakin ajallisesti ennustettavissa. Sitä vastoin sillä ei näytä olevan merkitystä, että ulkoistettu palvelu merkitsee sitä, että palvelun vastaanottavan yrityksen oikeudellinen tai taloudellinen tilanne muuttuu.

9 — Em. asia Abbey National, tuomion 62 kohta.

10 — Ibid.

11 — Em. asia Abbey National, tuomion 64 kohta.

12 — Em. asia Abbey National, tuomion 66 kohta (kursivointi tässä).

13 — Ks. asia C-2/95, SDC, tuomio 5.6.1997 (Kok., s. I-3017, 66 kohta), joka koskee 5 kohtaa (”liiketoimet – – jotka koskevat osakkeita, yhtiö- ja yhteenliittymäosuuksia, obligaatioita ja muita arvopapereita – –”); asia C-235/00, CSC Financial Services, tuomio 13.12.2001 (Kok., s. I-10237, 23 kohta); asia C-453/05, Ludwig, tuomio 21.6.2007 (Kok., s. I-5083, 36 kohta), joka koskee 1 kohtaa (”luottojen myöntäminen ja välitys sekä luotonantajan harjoittama luoton [hallinnointi]”); asia C-175/09, AXA UK, tuomio 28.10.2010 (27 kohta, Kok., s. I-10701), joka koskee 3 kohtaa (”liiketoimet, mukaan lukien välitys, jotka koskevat talletus- ja käyttötilejä, maksuja, tilisiirtoja, saamisia, shekkejä ja muita siirrettäviä asiakirjoja – –”; asia C-242/08, Swiss Re Germany Holding, tuomio 22.10.2009 (Kok., s. I-10099, 45 kohta), joka koski 2 kohtaa (”luottotakuun[, takauksen] tai muun vakuuden välitys ja [antaminen] sekä luotonantajan harjoittama luottotakuun [vakuuksien hallinnointi]”) ja myös 3 kohtaa; tai asia C-350/10, Nordea Pankki, tuomio 23.9.2010 (27 kohta, Kok., s. I-7359), joka liittyy edellä mainittuun 5 kohtaan.

14 — Em. asia Abbey National, tuomion 67 kohta.

28. Seuraavaksi on tarkasteltava, täyttyvätkö nämä kriteerit, sellaisina kuin ne ilmenevät tähänastisesta oikeuskäytännöstä, nyt käsiteltävässä asiassa.

2. Sijoitusneuvonta oikeuskäytännön valossa

29. Bundesfinanzhofin täsmällinen kysymys liittyy siihen, voidaanko GfBk:n harjoittama toiminta ulkoistaa ja voiko se silti sisältyä kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdassa säädetyn vapautuksen soveltamisalaan. Tässä tarkoituksessa on muistettava, kuten juuri havaittiin asiassa Abbey National annetun tuomion tarkastelun yhteydessä, että ulkoistetut palvelut, joita suoritetaan rahastoyhtiölle, kuuluvat vapautuksen soveltamisalaan. Unionin tuomioistuimen asettama edellytys on, että nämä palvelut ”kokonaisuutena arvioiden muodostavat erillisen kokonaisuuden” ja ovat ”erityisiä ja olennaisia näiden rahastojen hallinnoinnille”.

30. Kuten jo totesin tämän ratkaisuehdotuksen 27 kohdassa, tämän kriteerin soveltaminen edellyttää huomion kiinnittämistä eri ominaisuuksiin. Käsittelen ne yksitellen, samoin kuin muutamat jäsenvaltioiden ja komission esittämät vastaväitteet, ja teen sen päätelmän, että lähtökohtaisesti – ja jollei kansallisen tuomioistuimen tekemistä tosiseikkoja koskevista arvioinneista muuta johdu – GfBk:n suorittamat palvelut täyttävät erityisyyttä ja erillisyyttä koskevan testin vaatimukset.

a) Palvelun luontainen yhteys rahaston toimintaan

31. Asiassa Abbey National annetussa tuomiossa asetettu erityisyyden ja kokonaisvaltaisuuden vaatimus viittaa palvelun ja sijoitusrahaston harjoittaman toiminnan väliseen luontaiseen yhteyteen. On viime kädessä yksilöitävä palvelut, jotka ovat sijoitusrahastolle ominaisia ja jotka erottavat sen tältä osin muusta liiketoiminnasta. Yksinkertainen esimerkki: rahasto-osuuksien ja -osakkeiden laskeminen tai varallisuuseriä koskeva osto- tai myyntitarjous on sijoitusrahastolle ominaista toimintaa, mutta tämä ei päde kiinteistöjä rakentavaan yritykseen. Mikään ei tietenkään estä rakennusyritystä harjoittamasta rahastosijoittamista, mutta se ei ole rakennusalan liiketoiminnalle *tyypillistä* tai ominaista ja tässä mielessä rakennusalan erityistä toimintaa.

32. Sitä vastoin tietojenkäsittely-yksikölle tarjottavaa teknistä palvelua tai jopa siivouspalvelua, kuten jotkin jäsenvaltiot ja komissio korostivat istunnossa, voidaan suorittaa erotuksetta rahastoyhtiölle tai rakennusalan yritykselle, ilman että voitaisiin väittää, että kyseessä on kummankaan yrityksen erityinen palvelu. Kyseessä olisivat niin sanotut sisältönsä kannalta neutraalit tai siinä mielessä vaihdettavissa olevat palvelut, että niitä voidaan suorittaa täysin erotuksetta mille tahansa yrityksille.

33. Suppeassa mielessä rahaston hallinnointiin tai varallisuuserien ostoon ja myyntiin liittyvät neuvonta- ja tietopalvelut ovat selvästi sijoitusrahastolle erityistä toimintaa. GfBk antaa suosituksia toimenpiteistä, joita rahastoyhtiö voi myöhemmin toteuttaa omilla edellytyksillään eli sijoitusrahaston hallinnoinnista vastaavana tahona. Kyseessä ovat siis yhteissijoitusyrityksille korostetun tyypillisesti kuuluvat palvelut, sillä direktiivin 85/611 mukaan niiden ainoana tarkoituksena on ”yleisöltä hankittujen varojen yhteinen sijoittaminen – – siirtokelpoisiin arvopapereihin ja/tai muuhun helposti rahaksi muutettavaan rahoitusomaisuuteen”. [15]

34. Asian Abbey National taustalla olevat tosiseikat vahvistavat toisaalta osaltaan GfBk:n harjoittaman toiminnan erityisyyden. Jos yhteisöjen tuomioistuin teki sen päätelmän, että hallinto- ja kirjanpitotoiminta on erityistä toimintaa edellä mainitussa 13 artiklassa säädetyn vapautuksen kannalta, sama vastaus on annettava sellaisen toiminnan osalta, joka liittyy hyvin läheisesti rahaston ydintoimintaan eli tietojen käsittelemiseen arvopaperisijoittamista varten. Koska hallintotoiminta,

15 — Direktiivin 85/611 1 artiklan 2 kohdan 1 alakohta.

kuten kirjanpidon hoitaminen, tuottojen ja rahasto-osuuksien tai -osakkeiden hinnan laskeminen taikka varallisuuserien arvioiminen, on erityistä ja erillistä toimintaa, katson varsinkin, että rahaston hoitoa ja varojen ostoa ja myyntiä koskevaa vielä erityisempää neuvonta- ja tietopalvelua on luonnehdittava näin.

35. Tätä väitettä voitaisiin Saksan hallituksen tavoin vastustaa sillä, että neuvonta- ja tietopalvelu ei sisälly direktiivin 85/611 liitteen II luetteloon. Tämä perustelu ei kuitenkaan voi menestyä, sillä direktiivin 85/611 5 artiklan 2 kohdassakin korostetaan, että tämän liitteen luettelo ”ei ole tyhjentävä”. Julkisasiamies Kokott ilmaisi tämän asiassa Abbey National esittämässään ratkaisuehdotuksessa erittäin selvästi todetessaan, että ”direktiivin 85/611 liitteessä II olevia käsitteitä ei pidetä sijoitusrahaston hallinnointipalvelujen määritelminä vaan rahastoyhtiön tyypillisten tehtävien kuvauksena”.[16] Koska siis kyseinen luettelo sisältää vain esimerkkejä, se, että GfBk:n suorittamia palveluja ei luetella nimenomaisesti kyseisessä liitteessä, ei estä niiden sisällyttämistä sijoitusrahaston hallinnointitoimintaan kuuluvan erityispalvelun ryhmään.

b) Palvelun itsenäisyys rahaston toimintaan nähden

36. Käsittelemääni erityisyyttä ja erillisyyttä koskeva oikeuskäytäntö liittyy myös palvelun itsenäisyyteen eli kykyyn toteuttaa riittävällä tavalla määriteltyjä suorituksia, jotta niitä ei sekoiteta palvelun vastaanottajan tarjoamiin muihin suorituksiin. Vaatimus liittyy tietyllä tavalla palvelun ratkaisevaan luonteeseen, ja unionin tuomioistuin on tästä syystä toisinaan käyttänyt adjektiivia ”olennainen” viitatessaan vaatimukseen ”kokonaisuutena arvioiden erillinen kokonaisuus”.[17]

37. Näin ollen palvelu, joka muodostaa ”kokonaisuutena arvioiden erillisen kokonaisuuden”, on palvelu, joka ei sekoitu palvelun vastaanottajan jo suorittamiin muihin palveluihin. Jos rahastoyhtiö esimerkiksi harjoittaa jo kirjanpitotoimintaa, ja todetaan, että tällä on sisäinen kirjanpito-osasto, joka kattaa koko palvelun, ulkopuolisen suorittamaa kirjanpitopalvelua on hankala erottaa palvelusta, jonka yritys jo suorittaa sisäisesti. Tämä toteamus vahvistaa sen, että ulkopuolisen suorittama palvelu menettää itsenäisyytensä, sillä palvelun vastaanottaja suorittaa sen jo itse.

c) Palvelun jatkuvuus

38. Erityisyyden ja erillisyyden on kolmanneksi oltava tietyllä tavoin pysyvää. Kyseessä ei toisin sanoen saa olla ajoittainen ja satunnainen suoritus, sillä muussa tapauksessa se ei olisi riittävän yksilöity kuuluakseen kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdan mukaisen poikkeuksen soveltamisalaan. Tämä ei merkitse sitä, että palvelun on välttämättä oltava ajallisesti lineaarinen, sillä tällä saatettaisiin saman tien sulkea pois kaikki toiminta, joka ei ole säännöllistä. Kyse on mielestäni siitä, että ulkoistaminen on hallinnoijan operatiivinen valinta, joten se on tietyssä määrin vakaata.

39. Kansallisen tuomioistuimen on tässä tapauksessa todettava, täyttyykö tämä vaatimus. Tutkimuksessa on tarkasteltava tosiseikkoja, joista ilmenee, suorittiko rahastoyhtiö jo osittain tai kokonaan GfBk:n suorittamia palveluja ja, mikäli tähän vastataan kieltävästi, tarjottiinko niitä jatkuvasti niin, että voidaan todeta palvelun tietty ennustettavuus ja pysyvyys. Mikäli tehdään se päätelmä, että neuvonta- ja tietopalveluja tuli yksinomaan GfBk:lta tai muiltakin ulkopuolisilta jatkuvasti ja ennustettavasti, on todettava, että kyseessä on riittävän itsenäinen toiminta, jotta se muodostaa ”kokonaisuutena arvioiden erillisen kokonaisuuden”.

16 — Em. asiassa Abbey National 8.9.2005 annetun ratkaisuehdotuksen 79 kohta.

17 — Ibid.

d) Oikeudellisen ja taloudellisen tilanteen muutosta koskevan perusteen merkityksettömyys

40. Lopuksi on käsiteltävä Saksan hallituksen ja komission korostamaa seikkaa, jonka mukaan oikeudellisesti merkityksellisiä päätöksiä eivät ole GfBk:n vaan rahastoyhtiön päätökset, mikä vahvistaisi sen, että kyseessä ei ole kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa tarkoitettu erityinen ja erillinen hallinnointi.

41. Tätä perustelua ei voida hyväksyä, sillä sen voidaan katsoa tulleen hiljaisesti hylätyksi asiassa Abbey National annetulla tuomiolla. Kuten edellä todettiin, kyseisessä asiassa kyseenalaistetut palvelut olivat kaikki rahastoyhtiön hallinnolle tavanomaisia ja tyypillisiä toimintoja, mutta mikään ei estänyt pitämästä niitä edellä moneen kertaan siteeratussa 13 artiklassa tarkoitettuna erityisenä ja erillisenä hallinnointina. Tämä on sen ajatuksen mukaista, että ei ole välttämätöntä, että siitä seuraa oikeudellisen tai taloudellisen tilanteen muutos, vaan välttämätöntä on ”hallinnointitoiminnan” ulkoistaminen *aineellisesti*.

42. Julkisasiamies Kokott itse asiassa poikkesi julkisasiamies Poiares Maduron tältä osin omaksumasta perusteesta,[18] ja yhteisöjen tuomioistuin noudatti ensin mainittua näkemystä. Julkisasiamies jätti asiassa Abbey National antamassaan ratkaisuehdotuksessa soveltamatta edellä mainittua perustetta (jota yhteisöjen tuomioistuin oli jo soveltanut 13 artiklan B kohdan d alakohdan muiden vapautusten osalta) viittaamalla paitsi 6 alakohdan yleisempään sisältöön myös siihen, että ”mikäli vapautus rajattaisiin koskemaan vain toimintoja, jotka vaikuttavat salkun koostumukseen, ainoastaan hyvin vähäinen osuus sijoitusrahastojen toiminnasta vapautettaisiin verosta”.[19] Yhdyn tähän päätelmään, ja käsittääkseni siihen yhtyi myös yhteisöjen tuomioistuin, sillä sen asiassa Abbey National tekemissä johtopäätöksissä ei otettu huomioon oikeudellisen ja taloudellisen tilanteen muutosta koskevaa perustetta.

e) Kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa säädetyn vapautuksen suppea tulkinta

43. En halua jättää käsittelemättä lopuksi vielä yleisempää vastaväitettä, joka ilmenee sekä Saksan että Kreikan hallituksen esittämistä huomautuksista ja joka liittyy siihen, että kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdan vapautuksia on tulkittava suppeasti, ja perustuu vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön, jonka nojalla verovapautuksia on tulkittava suppeasti, koska ne ovat poikkeuksia pääsäännöstä.

44. Julkisasiamies Kokott käsitteli jo taitavasti tätä vastaväitettä edellä mainitussa asiassa Abbey National antamassaan ratkaisuehdotuksessa. Julkisasiamies korosti, että kuudennen direktiivin 13 artiklan suppea tulkinta saattaisi olla joissain tapauksissa ristiriidassa vakiintuneen oikeuskäytännön kanssa, sillä sen mukaan on toivottavaa, että eri säädöksiin sisältyviä samoja käsitteitä tulkitaan yhtenäisesti. Julkisasiamies teki kuitenkin nimenomaan kuudennen direktiivin 13 artiklan ja direktiivin 85/611 liitteen II hallinnoinnin käsitteen osalta sen päätelmän, että jännite oli pikemminkin kuvitteellinen kuin todellinen. Hänen mielestään missään direktiivin 85/611 säännöksessä ei aseteta erityisten sijoitusrahastojen hallinnoinnin käsitteen tietynlaista täsmällistä määritelmää. Kuten edellä totesin, kyseisessä direktiivissä viitataan kaiken kaikkiaan vain viitteellisesti liitteessä II olevaan luetteloon, tämän vaikuttamatta siihen, että tuomioistuimet täydentävät suhdetta unionin oikeusjärjestyksen tavoitteiden ja systematiikan valossa.

18 — Vrt. julkisasiamies Poiares Maduron asiassa C-8/03, BBL, 18.5.2004 antaman ratkaisuehdotuksen 33 kohta, tuomio 21.10.2004 (Kok., s. I-10157).

19 — Em. ratkaisuehdotuksen 66 kohta.

45. Unionin tuomioistuimelle esittämäni ehdotus ei siten merkitse erityisen sijoitusrahaston hallinnoinnin käsitteen laajaa tulkintaa. Ehdottamassani tulkinnassa annetaan päinvastoin ainoastaan hallinnoinnin käsitteelle merkitys palvelujen ulkoistamistapauksissa samaan aikaan kun sillä varmistetaan tulkinnallinen yhteensopivuus unionin oikeuden muiden säädösten kanssa. Tämä on myös päätelmä, jonka yhteisöjen tuomioistuin teki asiassa Abbey National antamassaan tuomiossa, kun se katsoi, että kuudennen direktiivin 13 artiklan tulkitseminen direktiivin 85/611 kanssa yhteensopivalla tavalla vahvisti hallinnoinnin käsitteen siihenastista tulkintaa, ilman että se olisi missään tapauksessa merkinnyt vapautuksen edellytysten laajaa tulkintaa.

f) Yhteenveto

46. Koska on hylätty se näkemys, että ehdotettu tulkinta merkitsisi kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa säädetyn vapautuksen laajaa tulkintaa, katson edellä esitetyin perustein, että tätä säännöstä on tulkittava siten, että ulkopuolisen suorittama sijoitusrahaston hallinnointiin ja varojen ostoon ja myyntiin liittyvä neuvonta- ja tietopalvelu on erityistä ja erillistä hallinnointia sillä edellytyksellä, että todetaan palvelun olevan itsenäinen ja jatkuva siihen toimintaan nähden, jota palvelun vastaanottaja tosiasiallisesti harjoittaa, mikä kuuluu kansallisen tuomioistuimen selvitettäväksi.

B *Toinen vastaväite: yhteensopivuus oletetun verotuksen horisontaalisen neutraalisuuden periaatteen kanssa*

47. Bundesfinanzhof tiedustelee seuraavaksi, voidaanko GfBk:n suorittaman palvelun kaltainen palvelu erottaa muista palveluista jonkin vapautukselle ominaisen erityispiirteen perusteella. Perustellessaan tätä kysymystä kansallinen tuomioistuin esittää kuitenkin viime kädessä vastaväitteen, joka perustuu eräänlaiseen verotuksen ”horisontaalisen” neutraalisuuden periaatteeseen. Eli siihen, että kuudetta direktiiviä on rikottu, kun yhdelle verovelvolliselle (neuvontapalveluja käyttäville rahastoyhtiöille tai sijoitusyhtiöille) on annettu verotuksellisesti edullinen kohtelu toiseen verovelvolliseen (sijoittajat, jotka tekevät sijoituksen suoraan, vaikka he käyttävät myös neuvontapalveluja) nähden. Katson näin ollen, että kun Bundesfinanzhof viittaa kysymyksessään palvelulle ”ominaiseen erityispiirteeseen”, se pyrkii tällä tavoin tuomaan unionin tuomioistuimelle esiin tämän oletetun syrjivän kohtelun.

48. Kun ennakkoratkaisukysymyksen toinen osa ymmärretään tällä tavoin, tässä tapauksessa ei mielestäni ole loukattu verotuksen neutraalisuuden periaatetta. Yksi kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa säädetyn vapautuksen tavoitteista on näet nimenomaan helpottaa piensijoittajien sijoitusyritysten avulla tapahtuvaa arvopaperisijoittamista. Tämän vapautuksen taustalla on puolestaan tarve varmistaa verotuksen neutraalisuus, sillä päinvastainen näkemys asettaisi (arvonlisäveroa maksavat) yhteissijoitusmuotojen käyttäjät heikompaan asemaan suoria sijoituksia tekeviin sijoittajiin nähden (sillä nämä suorittavat palvelut itse). Koska yhteissijoittamisen seurauksena on piensijoittajien tai sijoittajien, joilla ei ole tiettyjen markkinoiden erityistuntemusta, sijoittamisen helpottaminen, vapautus merkitsee näille yhteisöille kannustinta, koska lainsäätäjä on pitänyt niitä tukemisen arvoisina. [20]

49. Joka tapauksessa – ja oli miten hyvänsä – on niin, että jos väitettäisiin, että vapautuksen soveltaminen GfBk:hon merkitsisi niiden yksityisten sijoittajien epäedullista kohtelua, jotka käyttävät sen palveluja suoraan, rahastoyhtiöiden eduksi, jouduttaisiin loputtomaan syrjinnän ketjuun. Kuten julkisasiamies Sharpston totesi äskettäin asiassa Deutsche Bank, on niin, että ”jos kaikkia osittain kilpailuasemassa olevia toimintoja olisi kohdeltava arvonlisäverotuksessa samalla tavalla,

20 — Em. ratkaisuehdotuksen 27 ja 28 kohta.

lopputuloksena olisi käytännössä kaikkien arvonlisäverotuskohtelun erojen poistaminen kokonaan, sillä käytännössä kaikki toiminnot ovat jossakin määrin päällekkäisiä muiden toimintojen kanssa. Tämä johtaisi (luultavasti) kaikkien vapautusten poistamiseen, sillä arvonlisäverotusjärjestelmä on olemassa vain liiketoimien verottamista varten”. [21]

50. Unionin tuomioistuin nojautui kyseisessä asiassa antamassaan tuomiossa tältä osin julkisasiamiehen ratkaisuehdotukseen ja lisäsi, että verotuksen neutraalisuuden periaate ei ole ”primaarioikeuden määräys, joka voisi määrittää vapautuksen pätevyyden, vaan tulkintaperiaate, jota on sovellettava samanaikaisesti vapautusten suppean tulkinnan periaatteen kanssa”. [22]

51. Jos näin ollen hyväksyttäisiin se, että GfBk:ta koskee kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa säädetty vapautus, tämä ratkaisu ei ole mielestäni verotuksen neutraalisuuden vaatimuksen vastainen, jos tämä vaatimus ymmärretään siten, että vastaavassa tilanteessa olevien verovelvollisten keskinäinen syrjintä on kielletty.

C *Kolmas vastaväite: direktiivissä 85/611 tarkoitetun luvattoman valtuutuksen oikeudelliset seuraukset*

52. Bundesfinanzhof tiedustelee kolmanneksi ja viimeiseksi, vaikuttaako luvaton toiminta vapautuksen luonnehtimiseen. Kuten asiakirja-aineistossa todetaan, GfBk:lla ei ollut palvelun suorittamishetkellä vaadittua lupaa, jolla se olisi mahdollistanut rahastoyhtiön tehtävien siirron sille. Kansallinen tuomioistuin pitää tätä tilannetta direktiivin 85/611 vastaisena, siinä muodossa kuin se oli voimassa palvelun suorittamishetkellä. Tässä tilanteessa unionin tuomioistuimelta kysytään, vaikuttaako tämä seikka jollain tavoin kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdan tulkintaan.

53. Ainoastaan Kreikan hallitus ja komissio ovat ottaneet tähän nimenomaisesti kantaa. Kun ensin mainittu puolustaa ainoastaan sitä, että vapautusta ei voida soveltaa, jos direktiivissä 85/611 säädettyjä valvontavaatimuksia rikotaan, jälkimmäinen viittaa luvattoman toiminnan arvonlisäverollisuutta koskevaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön. Komissio tekee tämän oikeuskäytännön perusteella sen päätelmän, että toiminnan oikeudellinen luonnehtiminen luvalliseksi tai luvattomaksi ei saa vaikuttaa millään tavoin kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdan tulkintaan.

54. Yhdyn komission ehdottamaan vastaukseen mutta pidän jäljempänä esittämistäni syistä tarpeettomana käsitellä yksityiskohtaisesti luvattoman toiminnan arvonlisäverollisuutta koskevaa unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä. [23]

55. Tätä viimeistä vastaväitettä käsiteltäessä on korostettava, että jokainen valtuutus merkitsee päätöksentekovallan siirtämistä verovelvollisten välillä, mistä syntyy valtuutuksen antajan ja valtuutetun välinen suhde. Valtuutus merkitsee määritelmän mukaan valtuutetun mahdollisuutta muuttaa voimassa olevia oikeudellisia tilanteita tai luoda uusia oikeudellisia tilanteita jopa ilman valtuutuksen antajan lupaa. Tämä selittää siis sen, että kun rahastoyhtiö delegoi omia tehtäviään ja siirtää päätöksentekovallan jollekin toiselle ja valtuutettu saa siten valtuudet muuttaa oikeudellista tilannetta, direktiivissä edellytetään edeltävää luvan saantia toimivaltaisilta viranomaisilta.

21 — Julkisasiamies Sharpstonin asiassa C-44/11 8.5.2012 antaman ratkaisuehdotuksen 60 kohta, tuomio 19.7.2012.

22 — Edellisessä alaviitteessä mainittu asia, tuomion 45 kohta.

23 — Ks. esim. asia C-111/92, Lange, tuomio 2.8.1993 (Kok., s. I-4677, 12 kohta) ja asia C-283/95, Fischer, tuomio 11.6.1998 (Kok., s. I-3388, 21 kohta).

56. GfBk:n tilanne on kuitenkin hyvin erilainen. Sille ei ole missään vaiheessa annettu olennaisia tehtäviä, joille olisi asetettu etukäteen ehtoja valtakirjassa. Sen toiminta on näet sijoitusrahaston ”hallinnointia”, mutta tämä ”hallinnointi” on, kuten kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa todetaan, selvästi laajempi käsite, joka ei välttämättä aiheuta päätöksentekovallan siirtoa ja siten oikeudellisten tilanteiden muuttamista. Viittasin tähän ”hallinnointia” määrittävään piirteeseen jo tämän ratkaisuehdotuksen 41 ja 42 kohdassa, ja viittaan niissä esittämiini perusteluihin.

57. Koska kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa säädetty hallinnoinnin käsite sisältää palvelut, jotka eivät aiheuta oikeudellisten tilanteiden muutosta, katson, että GfBk:lle annetun luvan puuttuminen ei vaikuta kyseiseen artiklaan sisältyvän vapautuksen soveltamiseen.

V Ratkaisuehdotus

58. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Bundesfinanzhofin esittämiin kysymyksiin seuraavasti:

Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17.5.1977 annettun kuudennen neuvoston direktiivi 77/388/ETY 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohtaa on tulkittava siten, että ulkopuolisen suorittama sijoitusrahaston hallinnointiin ja varojen ostoon ja myyntiin liittyvä neuvonta- ja tietopalvelu on erityistä ja erillistä hallinnointia sillä edellytyksellä, että todetaan palvelun olevan itsenäinen ja jatkuva siihen toimintaan nähden, jota palvelun vastaanottaja tosiasiallisesti harjoittaa, mikä kuuluu kansallisen tuomioistuimen selvitettäväksi.

Direktiivin 77/388 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdan ehdotettuun tulkintaan ei vaikuta se, että otetaan huomioon verotuksen horisontaalisen neutraalisuuden vaatimus.

Direktiivin 77/388 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohtaa on tulkittava siten, että koska hallinnoinnin käsite sisältää palvelut, jotka eivät aiheuta oikeudellisten tilanteiden muutosta, valtuutuksen mahdollistavan GfBk:lle annetun luvan puuttuminen ei vaikuta kyseiseen artiklaan sisältyvän vapautuksen soveltamiseen.